

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.150/2010/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla a Matarits Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Matarits Tamás ügyvéd) által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Köstner Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Köstner István ügyvéd) által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2010. január hó 20. napján kelt 15.G.40.074/2008/53. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 54., míg a felperes részéről 55. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit azzal **hagyja helyben**, hogy mellőzi az indokolás 6. oldalának utolsó bekezdését.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000,- (Húszezer) Ft másodfokú eljárási költséget és az államnak - külön felhívásra - 48.000,- (Negyvennyolcezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes keresetében 36.242.396,18 Ft + ÁFA és járulékai megfizetésére kérte az alperes kötelezését jogalap nélküli gazdagodás jogcímén. Arra hivatkozott, hogy az alperes a peres felek között 2004. október 1. napján létrejött szolgáltatási szerződés rendelkezéseitől eltérően, az abban foglalt egységárak figyelmen kívül hagyásával számlázta tovább a felperesnek a közüzemi szolgáltató által vele szemben érvényesített, a **(település neve)**-i Ipari Park felperesi használatával kapcsolatosan felmerült díjakat a 2004. októbertől és 2008. augusztusa közti időszakban, amelynek következtében a felperesi oldalon a kereseti kérelem szerinti túlfizetés mutatkozik.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A felperes követelését 11.773.476 Ft + ÁFA összegben a perben készült szakértői vélemény alapján elismerte, ezt meghaladóan azonban vitatta. A vitatott összeg erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő azzal, hogy álláspontja szerint az alperes felperessel szemben fennálló jogszerű igénye 34.980.447,- Ft és ennek késedelmi kamatai. Ebben az összegben szerepeltette a térvilágítás költségét, a fel nem osztott költségeket, a kiegyenlített közüzemi díjköveteléseket és a késedelmi kamatot.

A felperes a beszámítási kifogással érvényesíteni kívánt igényt - a hídmérleg és portaszolgálat díjának kivételével - nagyobb részt vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, egyben a felperest 1.800.000,- Ft összegű perköltség alperes részére történő megfizetésére kötelezte. Határozatának indokolásában a felperesi igénnyel összefüggésben úgy foglalt állást, hogy a felperes kereseti kérelme 19.997.319,- Ft erejéig alapos, mivel 13.337.036,- Ft összegű áramdíj túlfizetése mutatkozik, amelynek késedelmi kamata 6.640.283,- Ft.. A beszámítási kifogás kapcsán megállapította, hogy a felperes áram- és vízdíj, portaszolgálat, valamint hídmérleg költsége jogcímén összesen 17.664.096,- Ft-tal tartozik az alperesnek, amelynek késedelmi kamatvonzata 2.071.033,- Ft, ezen felül nem fizette meg az üvegraktár 293.143,- Ft-os áramdíját sem. Így a beszámítási kifogást 20.028.272,- Ft erejéig találta megalapozottnak, míg ezt meghaladóan - álláspontját ítéletének 6. oldal utolsó bekezdésében részletesen megindokolva - elutasította. Miután a jogszerűnek ítélt beszámítási kifogás összecszerűségében a megalapozott kereseti kérelem összegét meghaladta, a keresetet elutasította. A perköltségről való döntés során figyelembe vette, hogy a felperes mintegy 96 %-os mértékben tekinthető pervesztesnek, mivel a beszámítási kifogás egyes tételei már a kereset benyújtása utáni időpontra estek, ezért az alperes ezek erejéig a perindításra okot adott. Az alperesnek járó elsőfokú eljárási költségekben számításba vette az ügyvédi munkadíjon felül az alperes által a per során előlegezett 756.000,- Ft szakértői díjat is.

Az elsőfokú ítélettel szemben mindkét fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását kérte azzal, hogy a másodfokú bíróság a megállapított perköltség összegét 1.000.000,- Ft-ra mérsékelje. Fellebbezésének indokolásában a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésének szabályát kérte alkalmazni arra hivatkozással, hogy a jogvita miatt súlyos anyagi helyzetbe került.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet indokolásának részbeni megváltoztatására irányult, kérve a 6. oldal utolsó bekezdésének mellőzését. Álláspontja az volt, hogy az elsőfokú bíróságnak a beszámítási kifogás alaposságát kizárólag olyan terjedelemben kellett vizsgálnia, amennyiben az a megalapozott kereseti követelést eléri, illetőleg meghaladja. A további alperesi igényeket, a beszámítási kifogás egyes tételeit már nem bírálhatta el, erre a bíróságnak csak akkor lett volna módja, ha az alperes viszontkeresetet terjesztett elő. Az így elbírált és alaptalannak talált tételek, amelyeket az elsőfokú bíróság az ítélet 6. oldal utolsó bekezdésében szerepeltetett, ítélt dolognak tűnnek. Sérelmezte az indokolás ugyanezen bekezdésének utolsó

mondatában szereplő megállapításokat is arra hivatkozással, hogy az itt szerepeltetett költségek bérleti díj összegében nem jelenhetnek meg, miután a felek között bérleti jogviszony nem áll fenn. A perköltség tekintetében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

A felperes fellebbezése **alaptalan**, az alperesi fellebbezés **megalapozott**.

Az alperes javára megítélt elsőfokú perköltséggel összefüggésben az ítélőtábla álláspontja a következő:

Az alperes az elsőfokú eljárásban pernyertesnek minősül, mivel előterjesztett védekezése alapján az elsőfokú bíróság a felperes keresetét - fellebbezés hiányában jogerősen - elutasította. A Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a peresztes felet kell kötelezni. A perköltséghez tartozik mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merül fel, így többek között a szakértői díj is. A perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd készkiadásait és munkadíját is (Pp. 75. § (1)-(2) bekezdések).

Az elsőfokú eljárás során az alperes 756.000,- Ft szakértői díjat előlegezett, amelynek figyelembevétele a perköltség számításánál nem mellőzhető. Az alperes jogi képviselétével összefüggésben felmerült eljárási költséget, azaz az alperesnek járó ügyvédi munkadíjat tehát az elsőfokú bíróság 1.044.000,- Ft-ban határozta meg. Az alperes nem csatolt az elsőfokú eljárásban közte és jogi képviselője között az ügy ellátására vonatkozóan létrejött, a megbízási díj mértékét is tartalmazó megbízási szerződést, ezért ezzel kapcsolatos költségeit a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak kellett megállapítania.

Az R. 3. § (2) bekezdés a) pontja értelmében polgári perben, az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának peresztes felet terhelő összege - 10.000.000,- Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén - a pertárgyérték 5 %-a, de legalább 10.000,- Ft. A (2) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy 10.000.000,- Ft feletti, de 100.000.000,- Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén az a) pontban meghatározott munkadíj és a 10.000.000,- Ft feletti összeg 3 %-a, de legalább 100.000,- Ft. A (6) bekezdés szerint ugyanakkor ha az így megállapítható munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, a bíróság azt mérsékelheti. Az összeg megállapításánál minden esetben irányadónak kell tekinteni a pertárgy értékét, emellett azonban figyelembe kell venni az ügy bonyolultságát és a perköltségre jogosult fél perben kifejtett célszerű és indokolt jogi tevékenységét is (BH 2003. évi 473. számú eseti döntés). Méltányossági szempontok mérlegelés során nem játszhatnak szerepet.

A felperes bruttó kereseti követelése meghaladta a 43.000.000,- Ft-ot. Az idézett jogszabályi rendelkezések alapján ehhez mérten számítva az ügyvédi munkadíjat nettó 2.150.000,- Ft adódik, tehát az elsőfokú bíróság által bruttó összegben meghatározott 1.088.000,- Ft munkadíj a jogszabályi mértéket meg sem közelíti. A további felsorolt szempontokat vizsgálva pedig megállapítható, hogy az alperesi képviselő a tárgyalások többségén megjelent, részletes írásbeli beadványokat nyújtott be, amelyek tételes számításokat tartalmaznak, s az eljárás során szakértői

bizonyítás is folyt. Mindezek tükrében az elsőfokú bíróság által bruttó összegben meghatározott 1.088.000,- Ft összegű ügyvédi munkadíjat eltúlzottnak tekinteni nem lehet.

A Ptk. 296. § (1) bekezdése szerint a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló egynemű és lejárt követelését - ha jogszabály kivételt nem tesz - a jogosulthoz intézett, vagy a bírósági eljárás során tett nyilatkozattal tartozásába beszámíthatja. A (2) bekezdés értelmében a beszámítás erejéig a kötelezettségek megszűnnek.

A polgári anyagi jogban szabályozott beszámítás a perben az alperes által előterjesztett beszámítási kifogás útján érvényesíthető. A polgári peres eljárásban a beszámítás, mint eljárásjogi intézmény, a felperes keresetével szemben támasztott ellenkövetelés, olyan védekezési eszköz, amely anyagi jog oldalról a Ptk. 296. §-ának rendelkezésén alapul. A viszontkeresettel ellentétben a felperes keresetének megalapozottságához kapcsolódik.

Az alperes ellenkérelmében összezszerűségében vitatta a felperes követelését, ugyanakkor a bíróság által alaposnak talált követelésekkel szemben beszámítási kifogást terjesztett elő. Ilyen esetben a bíróság elsődleges feladata a kereseti kérelem érdemi vizsgálata, majd - az ellenérdekű fél vitatására tekintettel - a beszámítani kívánt követelés jogalapját és összezszerűségét is vizsgálat tárgyává kell tenni. Utóbbi tekintetében a bizonyítási kötelezettség az alperest terheli (Pp. 164. § (1) bekezdés). A beszámítási kifogás érdemi vizsgálatát azonban kizárólag addig az összeghatárig kell elvégeznie, amilyen mértékben a kereseti követelés megalapozottnak bizonyult. Ez az adott jogviszony anyagi jogi természetéből, a Ptk. 296. §-ának (2) bekezdéséből következik, hiszen a beszámítás célja, hogy azzal a jogos kereseti követelések megszűnjenek. Amennyiben az eljáró bíróság az alaposnak ítélt kereseti kérelmen felül is érdemben vizsgálja az előterjesztett beszámítási kifogást, a további bizonyítékokat is értékeli, azt már viszontkeresetként kezeli, amire a Pp. 215. §-a szerint eljárásjogi lehetősége nincs.

Az alperes által érvényesített beszámítási kifogás - viszontkereset hiányában - csak a felperes jogszerű követelése erejéig vehető figyelembe, ezt meghaladóan a bíróság megállapítást sem tehet.

A kifejtettekből következően az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta teljes körűen érdemben a kereseti kérelmet, a beszámítási kifogással kapcsolatos bizonyítékokat azonban a megalapozott kereseten túl, azon felül ítéletében már nem értékelhette. Helytállóan hivatkozott tehát az alperes fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú ítélet 6. oldal utolsó bekezdésének mellőzése szükséges, miután az abban foglalt jogi érvek a beszámítási kifogást a megalapozottnak bizonyult kereseti kérelmen felüli tételekre vonatkoznak. A bekezdés utolsó mondata pedig tényállási szinten sem megalapozott, bizonyítékokkal nem alátámasztott.

Megjegyzi azonban az ítéletábra, hogy a beszámítási kifogás útján érvényesített ellenkövetelés csak akkor válik ítélt dologgá, fűződik hozzá anyagi jogerő (Pp. 229. § (1) és (3) bekezdés), ha annak a bíróság helyt adott. Így az alperes által kifogásolt ítéleti indoklásrészben értékelt és elutasított beszámítási kifogás nem vált ítélt dologgá, arra az ítélet anyagi jogereje nem terjed ki (EBH 2000.315. számú elvi határozat).

indokolás részbeni megváltoztatására irányuló fellebbezése megalapozott, ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének - amelynek érdemét, a végrehajtandó döntést a határozat rendelkező része tartalmazza -, nem fellebbezett részét nem érintette, a megfellebbezett rendelkezések tekintetében pedig a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helyben hagyta, ugyanakkor kimondta, hogy mellőzi az indokolás 6. oldalának utolsó bekezdését.

A személyes illetékfeljegyzési jog kedvezményében (1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59. § (1) bekezdés) részesült pervesztes felperes által fellebbezett perköltség 800.000,- Ft volt, ezért az ehhez igazodó 48.000,- Ft összegű le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére köteles a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése szerint.

Ugyancsak köteles a fellebbezési szakban pernyertes alperes költségeinek viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, amely áll egyrészt az ítélet indokolása elleni fellebbezésen lerótt 8.000,- Ft összegű fellebbezési eljárási illetékből, másrészt a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdései alapján megállapított, a jogi képviselővel összefüggésben felmerült és a kifejtett munkával arányban álló ügyvédi munkadíjból.

Szeged, 2010. május hó 14. napján

Dr. Mányoki Zsolt sk.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Gabriella sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
táblabíró